

Een mooie kans om nog beter te analyseren wat de buurtsportcoaches opleveren

De lanceerdatum van het Buurtsportcoach Kompas komt steeds dichterbij. Welke organisaties zijn betrokken bij de ontwikkeling en welke rol hebben zij hierin? We stellen ze graag voor. Deze keer Wikke van Stam, onderzoeker van het Mulier Instituut. De onderzoeksorganisatie die al vroeg de behoefte naar een tool als het Buurtsportcoach Kompas signaleerde.

Wikke van Stam heeft altijd al een voorliefde voor sport en bewegen gehad. Dus toen ze een studiekeuze moest maken was bewegingswetenschappen een logische keuze. Wikke: “Ik vind het een interessant onderwerp om mee bezig te zijn en te onderzoeken.” Ook haar eerste baan, bij Team Sportservice Haarlemmermeer, was een logische volgende stap: “Daar heb ik verschillende dingen gedaan, maar altijd gewerkt aan het in beweging krijgen van mensen. Eerst bij het aangepast sporten en daarna wat meer richting onderzoek, monitoring en evaluatie.”

Omdat onderzoek doen haar het meest interesseerde waagde ze na een aantal jaren de overstap naar het Mulier Instituut: “Hier kan ik me nog veel meer bezig houden met onderzoek in de sportsector. Zo houd ik mij nu onder andere bezig met de buurtsportcoachregeling, JOGG en het thema mensen met een lage SES.” Onderwerpen waar Wikke bij Team Sportservice Haarlemmermeer veel ervaring mee op heeft gedaan.

Monitoring en evaluatie was lastig

Vanuit het Mulier Instituut was Wikke al vroeg betrokken bij de totstandkoming van het Buurtsportcoach Kompas. Al voordat de aanbesteding werd uitgezet. “Bij Team Sportservice Haarlemmermeer heb ik al samen met collega’s een monitoringsysteem opgezet, een soort voorloper van het Buurtsportcoach Kompas. Dat was nog in Excel en een stuk minder gebruiksvriendelijk. Maar het was voor mij wel het begin van een verdieping in hoe een buurtsportcoach het beste zijn werk kan monitoren en evalueren. Toen ik daarna bij het Mulier Instituut kwam, was een van mijn eerste taken om [een stappenplan te schrijven](#) voor buurtsportcoaches en gemeenteambtenaren hoe zij het werk van de buurtsportcoach kunnen monitoren en evalueren. Dit thema heb ik daarna verder opgepakt door op te halen bij buurtsportcoaches uit het hele land hoe zij monitoren en evalueren en hoe zij daar tegenaan kijken. Daar kwam uit dat een deel er al goed mee aan de slag was, maar ook een groot deel, zo’n 33 procent, van hen dat lastig vond en behoefte had aan ondersteuning hierop. Diezelfde wens kwam ook van het Ministere van VWS, die een deel van de buurtsportcoachregeling financiert. Zij moeten in de Tweede Kamer laten zien wat de buurtsportcoachregeling oplevert.

Na deze constatering hebben we eind 2018 en begin 2019 een behoefteonderzoek gedaan onder de verschillende betrokken partijen. Daaruit is een eisenpakket gekomen dat als basis diende voor de aanbesteding waaruit uiteindelijk het Buurtsportcoach Kompas ontstond,” aldus de onderzoekster.

Ontzettend veel informatie verzameld

Wikke heeft eigenlijk twee petten op in de begeleidingscommissie. Naast dat ze betrokken was bij het voortraject en dus goed weet wat de behoefte is, heeft het Mulier Instituut ook veel aan de data die wordt opgehaald. Wikke: “Dat moet je dan vooral zien op landelijke schaal. In eerste instantie wordt de tool natuurlijk gebouwd voor de buurtsportcoach zelf. Hij/zij moet ermee kunnen werken

en er wat aan hebben. Maar ja, er wordt natuurlijk ontzettend veel informatie verzameld. En dat is een hele mooie kans om nog beter te analyseren wat de buurtsportcoaches in zijn totaliteit opleveren. Zo zouden we t.z.t. bijvoorbeeld kunnen kijken of bij bepaalde doelgroepen de tevredenheid anders is. Met die informatie kan VWS ook haar beleid eventueel bijsturen. Daarom is het ook erg fijn om nu al mee te denken over de vragen die gesteld worden en te zorgen dat er uit de antwoorden wel een gemeenschappelijke deler kan komen.”

Werk van de ambtenaar voor de BRC-monitor uit handen nemen

Een van de jaarlijkse werkzaamheden van Wikke bij het Mulier Instituut is het uitzetten van de BRC-monitor. Deze vragenlijst wordt verspreid onder gemeenten die deelnemen aan de Brede Regeling Combinatiefuncties om zo een beeld te krijgen van hoe gemeenten de buurtsportcoaches inzetten. Het Buurtsportcoach Kompas kan gemeenteambtenaren helpen gegevens te verzamelen om deze BRC-monitor in te vullen, en in de toekomst wellicht een deel van de BRC-monitor vervangen. Wikke: “Dat maakt het dan ook interessant voor gemeenteambtenaren. Nu moeten ze nog op verschillende plekken informatie ophalen als ze het zelf niet weten. Dat kost een ambtenaar vaak veel tijd en is ingewikkeld. Het Buurtsportcoach Kompas kan dus ook de ambtenaar een hoop werk uit handen nemen, want veel van de benodigde informatie voor de verantwoording wordt dan al door de buurtsportcoach zelf ingevuld en is op één plek vindbaar voor de ambtenaar.”

Voorwaarde voor succes

En wat is volgens haar een echte voorwaarde om van de tool een succes te maken? “Of het ook daadwerkelijk nuttig is hangt af van hoe de tool wordt ingezet. Belangrijk is dat buurtsportcoaches en andere betrokkenen monitoring en evaluatie zien als een heel traject, waarvan het invullen van Kompas een onderdeel is. Met een traject bedoel ik dat monitoring en evaluatie een hele cyclus is: doelen stellen, plan van aanpak maken, de uitvoering, het bijhouden wat je doet, het tussentijds leren van je successen en je fouten, het bijstellen of behalen van je doelen, etc. Kompas is een heel nuttige tool om te gebruiken bij het bijhouden van wat je allemaal doet en wat dat voor de deelnemers betekent, maar daar heb je weinig aan als je het niet in het perspectief plaats van de grotere cyclus. Mijn advies aan iedereen die Buurtsportcoach Kompas gaat gebruiken is dan ook om vooraf goed na te denken wat je met Kompas op wil halen en waar Kompas van meerwaarde gaat zijn voor jouw werk. Door Kompas gericht in te zetten halen we met z’n allen nóg meer uit deze tool,” aldus Wikke.